

O umění, umělcích a hladové Pavlině

Román s veselým tancem.

Napsal Karel Lager.

"Právě došla jsem o tom. Je konec s našim cirkusem, tatluškovi prodají vozy, i Pavlina, i papouška, všechno, co má. Vím, co starý Abraham s tím vyjednával. Ať! Nastala bych tak jako tak. Půjdu do Vídně, přijmu, co nabízejí mladý pan Perkus."

"Ne!" vykřikl Floriánok zoufale. "Nesmíš!"
"Usmývala se v zamýšlení a hladila jej. "Mě! neboj se, půjdeš se mnou. Vídeň! Představuji si to jako onen časový úsměv z pohádky — víš! Budu princeznou a tebe udělám princem a vezmu si tě!"

"Ne! ne! nepustím tě! Ach, ty mne nemáš ráda!" zavzlykala.
"Bojím se o tebe."
"Zavřela rozhodně zlatovlasou hlavicekou. "Neboj se — já se na tebe nebojím. Uvidíš." Políbila jej na čelo.
"Mám tě tak rád!" septal odvedané.

"Já tebe také, miláčku!" hrála si s jeho vlasy.
"A maminka?" bážlivě namítal ještě.
"Dá si říci — uprosíme ji."
Nedověkla Esmeralda. Ze stínu ozvalo se žalostné zaskučení Pavliny. Co se jí stalo? Zaskučel papoušek, bylo slyšet praskot překenné podlahy ve velkém voze, šplýchat vody a zase skučení morské panny. Skokem byla tam Esmeralda. S vozu, z vypáčených dveří vyběhl člověk, černější než stín, který tam pod stromy ležel, přistavěné sehnulky se pod jím probíhaly. Nesl v náruči cosi nestvůrného, co se zmlátilo, skučelo, štěkalo.

"Mouření! starý Hanybal! — s Pavlinou!" vykřikla Esmeralda zděšeně. Černoch vyrazil strašlivě zuby, zablyskl bělmonem.
"Přel! ty ještěrko!" zachytil se mu za rameno. "Pust, zašlápnu tě!" Nepustila.
Pavlina vysmekla se mu z rukou, padla těžce na zem, s pleskem sebou zmítala.

"Nedáš pokoj?" vztekla zabučel mouřenína. Setřásl maličkou princeznu, chytil ji jako hračku stiskl a vyvezl. "Tebe nebo Pavlinu!" šípá. Odpokl Habaděje, který přiběhl na pomoc. Esmeralda zoufale vykřikla, ale hrozivě pěst ji sevřela brdo. "Mě, ještěrko, nebo tě zardousím!" Jeho dech páchl vínem. "Tebe, nebo Pavlinu?" ehechtal se černý džbel, uvažuje v pitvorné lebec co by bylo lépe.

Ještě neuvážil, když za sebou kroky zanechal. "Esmeraldu" zarvalé mouřenína. — Esmeraldu ovšem, protože jí právě držel v náruči a nebylo už času shánět se po Pavlině, která někým se odplížila. Proto tiskl v pažích maličkou princeznu, div žebra a kostičky v dětském těle nerozdrtil a dlouhými skoky ubíhal s ní, zřevav zuby a hlavu ku předu machyčliv. Zakopl přes Habaděje. Za klel.

Ale již tu byl Tonda Holoubek. "Co se děje?" udělaný ptal se "jářku, co to?" Nemusel se otá — rozeznal i ve stínu, jak černý netvor unáš v náruči Esmeraldu. "Pust jí!" vykřikl.
"Pustil, ničema, cítil, jak dvě strašlivě pěstě už mu svírají brdo. Malička bez dechu klesla na zem. Mouřenín se jen skrčil a utíhal, co síly měl, supě a uskakuje stranou, když se mu zdálo, že ze zadu Tonda již jej drží. K samé zemi sehnul se, jako had se prosmykl okolo topolů. Tonda za ním. "Hoho! stůj! zabiju tě!" křičel. Hnal se pod stromy ve stínu, čtyři nohy zadupaly, až to dunělo.

Zaskočen od potoku, vrhl se najednou černoch ve druhou stranu, dal se přes náves, hrůza mu dodala hbitosti, jako štvaný za jezele i černé uši schlippl.
"Hoho! hoho! stůj! zabí —"
Tonda udělaný vztahuje daleko ku předu ruce s roztaženými prsty, aby lotra chytil a zaškrtil, skákal mu v patách. "Ho! ho! — zabí — ju!" ale vzdálenost mezi nimi se zvětšovala. Tonda byl těžší. "Ho! ho! chyťte ho!" za houkal, až ponocný u kostela se probudil, zvedl roh a začal odtrubovat jedenáctou. Pa, kde

malíka a ženěla se sklenice a třbány chrastily. Mistr dával brat: "Horo, horo, vyoká jsi!" a nalezeného svazu odgimaje křičel: "A my jsme Holoubkové!" víř Tonda, že jano Holoubkové!"
Na kostelní věži odhula přívrem, maverol muzikanti na chvilku odpočívají, ale tu na dvoře east na skroblach, voči sevele zastřelalo na prádu. Takové podivné a úsrnó svady to byly, že po celó hospodě musli se udělitelí lekmatim. Ně ldo kurtážnější opatrně obvyrel dvoře. A tu se zvalilo něco hrozného, nestvůrného, uděličku přerob, neobhájaje za sebou křákal: "Udatný Popik Larimů zřival!" "Hastrman! hidičky, hastrman!" Dívčata v hale zapěvala, někdičk osudečů zmizela pod stoly.

"Ab ne!" povídala Tonda Holoubek, přikročil blíz, nestvůra pohledil po teulaté hlavě "Vždyť je to Pavlina, morská panna! O pravdu, Pavlina!" Mzourala ně dle očima, osvětlěným světlem petrolejových lamp a pískela já hlosk. "Má bládná žena!" usoudil mistr Holoubek.
Byli tu lidé doberí a útrpni, uvěřili nehojnu zatoučanom Pavlinu do prostřed sálu — hnilba zbraha stavosťní tů a přimědi jí del z klnělyne na výběr. Pětičým ovšem a rosokámí častovali hosta blíz, že na konce Pavlina, morská panna, proti všommu něni tak zvaného prírodopisu po předních hlobách jako akrobát ehodila, na hlavu se stavěla, a zpívala s místrem Holoubkem: "Horo, horo, vyoká jsi!" A spoň tak tvrdili nčastněi oně divoké moči.

Principál Šembera nevěřel o tom, co se děje s přední živou ozdobou jeho světového musen. Ozáil už dříve všeobecného poplachu a vytratil se z hospody — o všem učel svůj vyrovnat zapomenutí, však on tu někdo zaplatil! Zládo se mu, že je vohdná ehvilé, aby "plachty zvedl", jak měl v úmyslu. Ale nepovedlo se. V vozu pod topoly čekal už mladý pan Perkus; také jej vyburavoval divoký hon. Pakuroval a jeho rozhořčený doutník z daleka svítil ve stínu. A pak se tu třeptily zeleňé měsíční paprsky na budících dvou žandarmů.

Principál nechal plachty být, jenom zasvětil nějakou kletbu. Esmeralda zavřela se mu kolem krku, byla už zase čilá a veselá jako rybička, jako by všemuh hrůzu přefeblychokamžiků setřásla. Vyokřela a lichočila se k oteč. "Nu, svěl, svěl, ale na konec dal se ukrotit. Malá princezna vzítelidla. Dovolil, aby se stala velikou zvětovou umělkyní, uzal konečně, že by bylo škoda, nechat ji za kofist nějakému takovému lidozroutu, jako byl mouřenína — a což jiného jí čekalo v potulném životě komediantském?"

Když bylo vše rozhodnuto, draubom pěst uhodila Habaděje do zad. "Co tu stojíš jako hubák? Chce se ti plakat! A mně je veselo! mlé — vezmu si tě!" zaseptala, hubičku mu dala a v mědlím světle roztačila se tam u topolů, až oba četníci užasle otvírali oči a mladý pan Perkus pokakoval nadšením, luskal prsty a říkal: "Sapristi! sapristi!"
O mouřenínovi nebylo od té ehvilé už ani památky. Pravilo se, že utonul v obecní louži, ale statisticky bylo dokázáno, že v Liheničích žádného utopeného mouřenína v devatenáctém století ne našli. Někteří tvrdili později, že odejel do Kalifornie hledat zlato. Také vyskytla se domněnka, že během času mouřenína zběhl (což ovšem těžko věřit, poněvadž principál Šembera každého svého mouřenína důkladně varil po tři dni v ošechových slupkách) a s černou barvou těla že přý shodil i špatné návyky a hříchy svoje a stal se kostelníkem v Nymburce nebo v Dolních Královicích. O tom se pověsti rozezházely. (Ale poněvadž jsem slíbil čtenářům veselý konec této povídky, sám bych si přál, aby to bylo pravda.)

Ubohá Pavlina, kterou umění nevytlo, bloudila zase dál s novým majitelem cirkusu po vlastních československých, klidila obdiv, ale hubeněla jenom. Smutným a velkým očima přes okraj staré dřevěné kádě dívala se na užasle tváře neznámých lidí, vzpomínala na severní moře, kde se narodila, na zpěněné vlny, nekonečnou pláň oceánu. Snad těšila se marnou nadějí, že jednou se tam vrátí, v širé prostory zelených vod. Snila o divoké té noci, když náhodou se dostala přes obryzaný kraj těsného vězení a v měsíční vlněné noci bloudila — snad se jí zdálo, že tehdy byla už blízko zvládné

svobodě, nevěděla užoba, že s krvavostí vesela je k té svobodě tuze daleká cesta.
XV.
V hospodě hrstka veselá musla až do rána, až sta vyohodí rozjavní se v červánčích nových den.
A jako dno — ale kóbať bylo to na právo už toho dne — vrátil se mistr Holoubek domů. Tona ven se pály. Tonačka, dabří žena přivála jej jakousi dlouhou, měla třech a jeho zdraví — ne byl už mládí! — ale přerodil jej "Nech mne ženo! až žitral!" vyřičelky mávl rukou a jak byl obcoven, padl na lůžko a spal dříve, nežli dopadl. Postála nad ním, až jej několik slovy zmlčnala starého blázna! — konečně pozvěla rannou, přikryla jej opatrně peřinou a po špůrkách vstala do kuchyně vařit snídaní. Bylo až po pat hodině z rána.
Po ehvilce však nedalo jí to, vrátila se k posteli, zalomovala lebec chrapajícím spódem.
"Starý, slyš!" Neslyšel. "Tonda se vrátil!" vykřikla mu ho čcha a hlas ehvřel se jí jasotem matřského srdce.
Holoubek otevřel jedno oko. "Já vim!" zabučel a peřinu stáhl přes oči.
Několikráte drobnými kručky přešla maminka po světláci celá rozzechvěla. Sepjala ruce a šeptala modlitbu. Zase přikročila k posteli.
"Vždyť já vim!" rozkřikl se zlostně, "proč mne neucháh spát? Já vim všechno!" A již chrapal novou.

Přešla k oknu, od okna ke dveřím a opět byla u postele. Tentokrát potiehoučku zaseptala: "Chce si vzít tu — pekařovu Růženu?" Mistr Holoubek shodil peřinu, vyskočil. "Co? Koho —? Pekařovu Růženu? to vyžle!"
Pod maminkou nohy se ehvěly, srálec jí bušilo strachem. "Přel! po půlnoci —" vyprávěla zajíklavě se — "nešťastný hoch Růžena byla u muziky s tím svým ženíchem, státním ofieislom. Ženícha Tonda ze sálu vyhodil a Růženu rimo a celou muziku vyprovázal domů. Muzikanti před domem a Zampachů museli brát."
Mistr vyřičel strašlivě oči, zvedl ruku, zavolal dušeným hlasem: "Kluk nezdárný! Do třetího a čtvrtého pokolení —!" Ale činka na klesla, strašlivě vyřičel oči s vyřičkou se obrátil k polekané mamince. "Proč mne neucháh spát? Vždyť já vim! Já vim všechno. Kluk! No hodej! vezme si Růženu, to vyžle — ať! A teď už mne nech, rozumíš?"
Převrátil se na postel a hned za se usnul. Maminka se pokakovala před svatým obrázkem v koutě, kde hořela věčná lampa.

Uplynulo od té doby mnoho, mnoho let. Na hrobě mistra Holoubka vyrostl dávno bujný hrobčan, jaký nerostí nikde na celém hřbitově. Zmizely se časy. Zmizely masné krámy, strašidelná kolna se šindelovou rozbitou střechou, s příserným kameným lvem na štítě. Jiná doba přikla, jiné řády a zákony. Všechno se změnilo. Ale podiváme-li se lépe, jen tak po vřehu, život se mění — lidé zůstávají stejní. Pořád je to tón Adam s Evou, jak je Pánbuh vyhnal z ráje.
(Dokončení.)

Dvě nemožnosti.
Je nemožno zaležtí na měsíce. A stejné nemožno jest dosíci jakosti Trinerova Léčivého Hofkého Vína. Různé firmy napodobily již láhev, nálepky, jméno nebo harvu a chuť, ale nemožou nikdy napodobiti jakost, jež působí ony překvapující účinky. Trinerovo Léčivé Hofké Vino není žádným tajným lékem. Všechny jeho součásti většinou patří k nejstaršímu pokladu lidského vědění. Ale jak smísiti je, aby léčivé jejich vlastnosti vyšinuly se na vřehol účinnosti, to byla ta velká úloha. Rozluštění, docelené Trinerovým Léčivým Hofkým Vínem, tvoří z tohoto léku pravé dobrodiní pro každého, kdo trpí žaludečnými potížemi, špatným trávením, bolením hlavy, povšechnou malátností atd. V lékárnách za \$1.10. — Při reumatikých nebo neuragických bolestech, polámání, oteklínách a pod. zkuste Trinerův Liniment. To je lék, jakého práva potěbuje. Bolesti zmizí úplně. V lékárnách 35 a 66, poštou 45 a 76. — Joseph Triner Company, 1333-1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. — Advertisement

Přehled čes. americký

Česka lékařská výprava na Sibir.
Chicago. V posledních dobách byla znovu odycena otázka posláni lékařské výpravy československé armádě na Sibir. Stalo se tak jednák vysvětlím. Blávný úřadovny Červeného kříže, poslaným čra. Pečvalovi v záležitosti zmaření, prvě lékařské výpravy, a jednák dotazem, který obdržel dr. Radik-Jičenský v těchto dnech od hlavní úřadovny Červeného kříže, zda by byl ochoten se substituiti výpravy Červeného kříže na Sibir. Zdá se, že od posláni přes výpravy bude upuštěno, když zprávy o potřebách československé armády na Sibirii přinesli do Ameriky její vyslanci a posavé, jako ku příkladu major Šípek, poručík Zurbal a j. Ti se shodovali ve svých výpovědích, že československá armáda nepotřebuje lékařů, neboť těch má dosti, proto že se žští lékaři, na vojnu povolávaní, dávají právě tak rádi zajímat, jako jini českoslovenští vojini. Ale ale těchto sdělení trpí československá armáda velikou nouzí o lékařské potřeby, léčiva, obvazovy, desinfekční a jiné materiály.

V poslední době se však správa Červeného kříže přece asi rozhodla uspořádati lékařskou pomocnou výpravu na Sibir a obrátila se s dotazem na dra. Radik-Jičenského, zda by byl ochoten vstoupiti do služeb nové sibiřské komise, právě organizované. — Podobného dotazu se dostalo také dr. Janu Čepelkovi. — Kdy výprava se vydá na cestu, není ještě známo, ale bude o tom učiněno v čas oznámení, aby účastníci její si mohli vše připravit a uvésti do pořádku svoje zdejší záležitosti.

Umělecký úspěch mladé krajaneky.
Chicago. — Jednou z nejmladších českých umělkyní, jež kdy vstoupily před rampu světových a koncertních podí, aby se ucházely o uznání a vavřiny, jest slečna Josefka Krylová, mladistvá virtuoska na housle, jež po vysokém výskolení u proslulých učitelů houslové hry zdokonluje se nyní ve svém umění u světovozněho virtuosu Eugena Ysaye.
Josefka Krylová, jež je dezerou kapelníka a virtuosu Bohumira Kryla a sestrou pianové virtuosky slé. Marienky Krylové, vydobyla si již pozornosti americké kritiky svým uměním, ale největším je jejím dosavadním úspěchem snad bylo její vystoupení jako solistka s proslaveným Cincinnatiským orchestrem v Music Hallu onoho města dne 22. ledna pod řízením Eugena Ysaye. — O vystoupení tom píše jeden z odborných amerických listů:

Z mnoha příčin byl tento koncert ze všech nejzajímavějším. Předně, solistkou byla žačka velkého belgického mistra; za druhé bylo to její první vystoupení v rodné zemi pod řízením jejího učitele; za třetí studovala v Bruselu pod Ysajem, jsmo členem jeho rodného kruhu, když Němci napadli město to a obyvatelé jeho byli přinuceni hledati záchranu útekem; za čtvrté, že slečna Krylová pojmla do svého programu díla svého učitele, těžké se tomu vyznámenání, že její učitel řídil svůj vlastní orchestr, zatím co jeho vlastní žačka přednášela jeho skladby.

O jejím vystoupení napsala Cincinnatiská Tribuna: Největší shromáždění posluchačstva sesony bylo přítomno, když brilliantně na daná mladá houslistka Josy Krylová slavila svoje první vystoupení s Cincinnatiským symfonickým orchestrem. Hra slečny Krylovy, jakožto žačky samotného velkého Ysaye, ukazuje jasně mnohé z charakteristických rysů, které přivodily jeho houslové škole tak významnou proslulost. Tón velkomažně aly i svobodu a pružnost ovládnání smyčce i dech citového výrazu. Výkony mladé umělkyně vyvolaly hojně nadšení posluchačstva.

Krajan oloupen o výplatu.
St. Louis, Mo. — Krajan pan Frank Král, hydliof v č. 3205 již Hamlin ave. ubíral se v pátek večer z práce v McCormickových továrnách na 26. ul. a na Sacrament ave., odbočil na tras Illinois West

Chraptíte?

To máte z nacházení. V hrdle je syrová hlava je nasáhná kásej přičinil v prudkých ráchvatech a vyčkáni je obtížné. Nemí vám dobře a vy si už ani rady nevíte. Než tak upřít? Kdybyste hořel vřít!

Severův

Balsám pro plíce

(Severa's Balsam for Lungs, dleba by byla okamžitá. Jest to lahodný lék proti kašli, chrapotnosti, nastouzení, křičovitemu zákatu a při záduťu průduček. Hoří se pro děti i dospělé. Na prodej je všude v lékárnách. Ceny jsou přiměřené: \$5 a 60 centů za láhev.)

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

oru dráhy, vedoucí do blízkosti je ho obyčili. Používá této vody jako mnoho jiných občanů, neboť jest nejkrásší a také nejjistá, přestože tam jen málo vlaků jezdivá. Sotva však odešel do největší vzdálenosti od 26. ul., přiblížil se k němu neznámý muž, jenž s ním mluvil revolvozem, jež přimátl, aby mu vydal svoji výplatu. Panu Královi nezbylo ovšem, než požadavky vyhověti a rozloučiti se s obnosem \$38, který měl u sebe.

Američané dovezli mouku do Prahy

Praha, Čechy, 27. února. — Kapitán John Tuthers z Memphis, Tenn., a poručík A. L. Bavelay z Elgin, Ill., přijeli se strácti železničními náklady mouky, majícími dohromady 180 tun. Jest to první zásilka potraviny, jež došla do Československa ze zemí spojených. V Terstu nachází se dalších 10,000 tun, které čekají na železniční vozy. 816 a osmdesát tun stačí na vyživování obyvatelstva Prahy na dobu jednoho týdne. Přijetí zásilky bylo bez jakéhokoliv nadsení a polko dva Američané byli na stanici, aby uvítali příjezd důstojníků. Jedním z nich byl poručík Belfield z Chicago, řídícíce stábu Herbert C. Hoovera. Pravdou je, že Českoslovenští dšleři velmi mnoho o pomoci od pojených a získali tak málo, že nevěřovali ani, že něčeho se jim dostane. Kapitán Tuther nezážil cestu žádných nepřijemných zkušeností. Skupina československého vojska provázela vlak. V Budějovicích, první to československé stanici, kapela uvítala Američany. Je snadno pochopiti tuu hostejnost Českoslovenků. Prohlásili že v otevření, že Berlín a Vídeň jsou na tom lépe nežli Praha a že zásilky potraviny přijdu do Vídně a snad i do Hamburku. Znám několik restaurátů v Berlíně a ve Vídni, kde je možno o bezuzasných dnech, je tam toliko jeden v týdnu, získati maso. Kdežto v Praze jsou tři bezuzasně dny a roznožké obchody jsou tu otevřeny jenom po dva dny v týdnu.

Konference Československého Amerického Výboru odložena

Chicago, Ill., 27. února. — Dne 1. a 2. března měla se konati konference Amerického československého Výboru v Clevelandu. Z vážných důvodů byla tato konference odložena. V nejbližší době bude udáno, kdy se bude určité konati. — Vojta Benš, tajemník.

Další zásilka porostřavin do Čech

Washington, D. C., 27. února. — Československá Tisková kancelář sděluje: Do Terstu došla další americká loď s nákladem potraviny, určených pro Československou republiku, a sice množství hovžívého masa, mouky a kondensovaného mléka. Československý vyslanec ve Washingtoně, p. Pergler, křičí tento nákup vyjednal dne 21. t. m. na účet tohoto nákladu zaplatil americkému vyživovacímu úřadu čekem obnos \$4,500,000, a vyjednáva o další nákup. Poněvadž vyživovací porostřavy v zemích českých jsou trapné, neboť, na příklad, za kilogram hovžívého masa v první polovině ledna ve velkém pšudeji v Praze platila se 20 korun a v malém 22.50 korun.